

ЕВАНГЕЛСКО ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ.

ГОД. 3.

ПАРИГРАДЪ, ІУЛІЙ 1867.

БРОЙ 7.

ДОКАЗАТЕЛСТВА НА ХРИСТИЯНСТВО-ТО.

ВЪТРЪШНО ДОКАЗАТЕЛСТВО.

Часть I.

Ако Християнска-та религія не бъеше отъ Бога, трѣба да е била отъ човѣка. Трѣба да е била измудрена башня на коварни пародни прѣльстници, или сѣцї на увесени (прѣхласнаты) ентузиасти, или пѣкое смѣшиеніе и отъ двѣ-тѣ, ако да не е наистинѣ била каквато ся поизвѣшавше, откровеніе отъ Бога.

И тѣй нека придиримъ кой отъ тѣзи двѣ прѣдположенія е по вѣроятно; като имамъ Евангеліе-то прѣдъ себе си, нека сѫдимъ отъ *характера* му, да ли християнска-та религія ся вижда по вѣроятно, че е произлѣзла отъ Бога Истиннаго, или отъ прости човѣци, къто са били или навѣти прѣльстници, или буйствени ентузиасти.

Но може пѣкот да ми каже че нѣкъ смы некаджрии да сѫдимъ за това да ли е по вѣроятно че християнска-та вѣра е произлѣзла отъ Бога; защото толкозъ слабо и несъвршенно познаніе имамъ за неї, щото не можемъ да рѣшимъ за това какво трѣбаше да бѫде Божие-то наше откровеніе. И това е тѣрдѣ истина; но трѣба да помнишъ че тукъ не прѣдлежи за това да ли не ся вижда хри-

стиянска-та религія по себе си гледача, че е отъ Бога произлѣзла, и дали е дѣйствително таквъзъ каквато трѣбаше да е едно божествено откровеніе, по за това да ли е по вѣроятно че е отъ Бога произлѣзла или отъ човѣка, защото знаемъ че религія-та сѫществува, и за това има да разгледамъ не само да ли е таквъзъ каквато трѣбва да е истинно-то откровеніе, но още да ли не е таквъзъ каквато быхъ скръпили прѣльстници или иниузиасти.

А това е единъ въпросъ за който смы какаджрии да сѫдимъ, защото имамъ или можемъ да придобиемъ таквъзъ знаніе на човѣческъ-та природѣ, щото основателно да речемъ че ии ся вижда да е произлѣзло отъ човѣка. И даже колкото повече научавашъ за човѣческия родъ и за списанія отъ разни списатели, и отъ други странѣ ся занимавашъ въ прѣговоряніе-то и изученіе-то на християнскъ-та религій, толкозъ ще видишъ до колко тя оглича отъ всяка друга религій, којко човѣци-тѣ (а най вече юден) бы могли да измысялятъ.

Ако мажиев навѣтии быхъ скръпили и разсѣяли християнскъ-та религій, по който начинъ тѣ сѫ сѫдили по сгодно за прозелитизъ-тѣ, несумнѣнно быхъ издалъ пѣкоижъ книжъ како списаніе на самаго Іисуса, която да излага началата-

и заповѣди-тѣ на религії-тѣ му, и която да съвѣтствува и съ книги-тѣ на за-
кона списани тѣ отъ Моисея. Всички що
сѫ колко годѣ расположени да дадѫть
слухъ на Евангелск-тѣ Проповѣдь, и
да испыгатъ християнски-тѣ Писания, е-
стествено бѣ да поискатъ найпрѣдѣлъ
(како безъ друго мнозина сѫ и ками) иѣкоїкъ записка отъ самыи-тѣ основатель
на нова-тѣ религії. И тѣй ако имаше иѣ-
коїа измыслица или иѣщо колпаво, тѣзи
измыслени книги — или поне по гла-
вили-тѣ отъ тѣхъ — безъ друго быхъ ся
отдами на Іисуса Христа като тѣхъ ель
списатель. А всички неотдадени нему
явно быхъ гы обнародували съ имена-га-
на по знамениты-тѣ и по първи-тѣ отъ
апостолы-тѣ му.

Но както е всякому познато, про-
тивно-то натогае истино; за никој отъ
книги-тѣ на Новый Завѣтъ не е казано
иѣкоїа че е списана отъ самаго Христа;
а отъ четири-тѣ Евангелия само двѣ ся
отдаватъ на апостолы-тѣ като да сѫ гы
списали; и още повече, отъ тѣзи двама-
та само Св. Іоанъ ся слави пѣкаѣ по-
вече между апостолы-тѣ; понеже за св.
Матея твърдѣ малко ся повѣствува. Дру-
гы-тѣ двѣ Евангелия, както и книга-та
на Дѣянія-та, която расказува за първо-
то распространеніе на християнство-то,
стигнали сѫ до насъ като творенія на
двама мажи, които вижда ся пакистикъ
да сѫ били другари на иѣкоїа отъ по-
първи-тѣ изъ апостолы-тѣ, но тѣ сами
не принадлежахъ на апостолский чинъ.

И пакъ; извѣстно е че, по което врѣ-
мя ся яви Іисусъ, Іудеи-тѣ усерди очак-
вахъ Христа или Мессія, койго да стане
силенъ владѣтель, да гы отърве отъ иго-
то и. Римляни-тѣ и да гы направи силъ
държава, която да владѣе надъ народы-
тѣ. Това което и днесъ още очакватъ Іудеи-тѣ. И тѣй ако Іисусъ и Апостоли-тѣ
сѫ били ентусиасти или прѣльстници, или
иѣкоїе смѣшие и отъ двѣ-тѣ, естествено
бѣ да ся съобразягъ съ владѣющы-тѣ
ожиданія на народа. Естествено бѣ да
обнародуватъ че приближающее-то пебе-
спо царство бѣше славна една свѣтска
имперія, за каквжто ся надѣяха Іудеи-тѣ
вмѣсто царство не отъ този свѣтъ, както
дѣйствителю проповѣдувахъ. А знаеиъ
че вси-тѣ разны лъжехристи, колкото ся
появихъ малко иѣщо прѣди паденіе-то

на Іерусалимъ, още и слѣдъ него, пока-
зувахъ ся всякой че е дошелъ като свѣт-
ский освободителъ и завоеватель, съгла-
сно съ владѣюще-то мнѣніе. Іисусъ и у-
ченици-тѣ му на противъ не само никое
свѣтско царство не проповѣдахъ, по нито
поне сѫ ся обѣщали иѣкоїе свѣтско спо-
лучие и благополучие на послѣдователи-тѣ
си, даже имъ рекохъ: "Въ свѣтъ-тѣ скрѣбъ
ще имате" (Іан. 16; 33). А това е тол-
коъ повече досгойно за забѣлѣжваніе,
понеже Іудеи-тѣ отъ край си бѣхъ на
мнѣніе че свѣтско-то благополучие е бѣ-
лѣгъ на Божие-то благоволеніе; понеже
таквъзъ въздаянія показуваше Моисеевыи
Законъ. И тѣй, жестокости-тѣ и скрѣби-
тѣ въ настоящій живѣтъ, за които казувахъ
на человѣци-тѣ че е необходимо да о-
чакватъ, ако станатъ Християни, освѣти
дѣто че бѣхъ отвращателни, подигахъ
и прѣдразсѣдки въ умъ-тѣ противу Іису-
са и ученици-тѣ му, като да небѣ въз-
можно щото таковы-тѣ да бѫдатъ наин-
стинъ въ Божествено благоволеніе. спо-
редъ пророчесво-то на Ісаїѣ: "Ный го
възмихъ да е уязвень, параненъ отъ Бо-
га и окайшень." (53; 4.) Прочее, всичко
това прѣльстници и ентусиасти отъ кой и
да е народъ, а най малко отъ Іудей-
скій, никакъ не быхъ си вобразили да
поучаватъ.

И пакъ; ако Апостоли-тѣ сѫ били на-
вѣтници и лукави, които да сѫ искали да
поласкаїтъ прѣдразсудкы-тѣ на Іудеи-тѣ
за да направягъ прозелити, и които ка-
то не сѫ счѣли да провъзгласятъ Хри-
ста като свѣтскъ царь и освободителъ
отъ страхъ да не разсырдятъ римляни-
тѣ, щѣхъ поне да поучаватъ че Іудеи-
тѣ щѣхъ да иматъ духовно прѣвъходство;
сирѣчъ, че религіозно тѣ щѣхъ още да си
останатъ избранный-тѣ народъ Божій.
Щѣхъ да поучаватъ че Іерусалимъ щѣше
още да си остане Св. Градъ, и че всички
сѫ длѣжни въ него да идатъ да ся по-
класятъ и да принесатъ жъртви въ Храмъ-
тѣ, и да пазятъ всички законъ Моисе-
евъ, за да ся сподобягъ на Божие-то bla-
govolenie. Този щѣше да е най благо-
приятный догматъ на Іудеи-тѣ; и това
Апостоли-тѣ, като бѣхъ и тѣ Іудеи, е-
два ли быхъ оставили да не поучаватъ,
ако да бѣше Евангелие-то собственна
иѣхна измыслица. И пакистинъ отъ Дѣя-
нія-та научавамъ и отъ разны-тѣ посла-

нія на Св. Павла, (а пай вече отъ това до Галатіаны-тѣ) че илюзила отъ Іуден-тѣ прозелиги ся стараихъ да докарагъ Христіаны-тѣ които отъ язычници-тѣ да вардатъ Моисеевый законъ. Но тажи догма никога не юх пріехъ Апостоли-тѣ: учаще напротивъ, че не требаше да ся илаговарятъ съ ярель-тѣ на Іудейский законъ, тѣзи които отъ язычници-тѣ Христіаны, и че тѣ не бѣхъ въ нищо подолни отъ събратія та си Іудеи-тѣ; и че подъ Евангеліе-то, Іерусалимъ и неговыи храмъ и фімахъ никој особеннѣ святость. А всичко това е съвѣсмъ противно-то отъ коисто можаше да ся надѣе иѣкой отъ прѣльстници или ентузіасты, които бы проповѣдували религій отъ собственно-то си въображеніе или порожденіе на измысливаніе.

Истино е че ако бы давали това прѣвъходство на Іудеи-тѣ и на градъ-тѣ имъ и на Храмъ тѣ имъ, макаръ че щѣхъ да ся поласкаїтъ Іудейски-тѣ прѣдразсѫдки, но народы-тѣ щѣхъ по малко да ся благодариатъ. Но ако бѣше си напрвило Евангеліе-то лукаво за благодарение и примамваніе на язычници-тѣ, имало бы поне единъ обрядъ, който бы сѫщо така угождавалъ и на Іудеи-тѣ и на язычници-тѣ; думамъ за този дѣятъ и колятъ животны за екстремъ. Въ това Іудейска-та религія съгласуваше съсъ всички-тѣ язычнически И не вѣроѧтно е че Христіанство-то бы напустнило този обычай ако да бѣше религія изнамѣреніа отъ человѣцы. Никога не бы минжло прѣзъ умъ-тѣ на творцы-тѣ му да го напрвятъ исключение отъ всяка изъ понапрѣдъ сѫщъ религій, и пай вече въ едно иѣшо, което по чувства-та и прѣдразсѫдки-тѣ на основа врѣме ся имаше отъ всички за пай сѫществено.

Наистинѣ цѣлый характеръ на христіанска-тѣ религій различа толкозъ въ много иѣща отъ Іудейска-тѣ и други-тѣ религіи, които имало иѣкога на свѣтъ-тѣ, щото затруднява ся иѣкой да разбере какъ можахъ человѣци отъ само себе си да измыслитъ такважъ системъ; а много по малко да помыслитъ за него че е егодно да ся удоенъ за едно благопріятно прѣеманіе. Исто-то може да каже иѣкой за характеръ-тѣ на Іисуса Христа, както ся описва отъ Евангелсты-тѣ. Той е съвѣсмъ безподобенъ на всичко що е

изобразилъ или си е въобразилъ человѣческий умъ отъ понарѣдъ.

Друго пакъ достозабѣлѣжително е това; ако Христосъ и Апостоли-тѣ бѣхъ просто человѣци, щѣхъ да изискуватъ повече ревностъ, а не толкозъ точность въ нравственни тѣ длѣности; голѣмата за тѣхни-тѣ религій ревностъ щѣше да имъ ся вижда дѣволно възлажиене за нерадѣніето въ други-тѣ длѣности. Така напрвихъ други началици на религіи, като извѣтивахъ че тѣ и пай вече ще ся удастъ яватъ за благоволеніе-то Божие които ратуватъ за Бога, и въ всички комай ере-си и секти можешъ да съзрѣши че ревностъ-та ся има за такважъ голѣмъ добродѣтель, щото поради неї прощаватъ ся много и значителни недостатки на частниятъ животъ.

Този начинъ на сѫденіе-то толкозъ свойственъ на человѣка, е съвѣсмъ противъ на близи къ то памѣрвами въ Іисуса Христа и въ Апостоли-тѣ. Тѣ учахъ послѣдователи-тѣ си не само да бѫдатъ чисти и праведни, и кротки и смиреномудри, но още че и все що говорахъ и все що правяхъ за христіанска-тѣ религій не можахъ да запълнятъ лишеніе-то на тѣзи христіански добродѣтели нито щѣхъ да бѫдатъ иѣкога прѣти на Господа. Той не само сравняватъ толкозъ който слуша думы-тѣ му и невѣриши по тѣхъ съ оного че който съгради кашж-тѣ сп на пѣськъ-тѣ, не само изобличава онѣзи които му выкатъ Господи! Господи! а не правятъ всичко що е заповѣдалъ, но и обаче че тѣзи които сѫброповѣдували въ негово име, още и тѣзи които сѫ въ негово име чудеса правилище бѫдатъ отхвърлені отъ него ако сѫ били дѣлатели на беззаконіе. Апостоли-тѣ такожде учахъ че тѣзи които и сповѣдуваха христіанска-тѣ религій требаше да бѫдатъ не по малко, но много повече точни за нравы-тѣ, и че още и обдарени-тѣ тѣмъ чудодѣйственни силы нищо не струваха, ако быхъ лишиен оғъ очизи любовъ, която не прави безредни работи, не ище свое-то си, не ся гиѣви, не мысли зл., не ся радва на неправдѣ, а сърадува ся на истини-тѣ.

Всичко това е наистинѣ каквого можаше да ся надѣе иѣкой отъ учители пра-тены отъ Бога. А опытъ-тѣ показува колко отлика отъ основа коисто можаше иѣкой

да очаква само отъ человѣчески учители, които действуватъ по собственно-то си разсужденіе и по естественны-тѣ си чувства.

СМИРЕНОУДРИЕ.

Когато рудари-тѣ прашатъ само повърхность-тѣ земи, тогазъ намѣрватъ прѣсть и прахъ; а когато копаїтъ и стигаїтъ въ земи-тѣ дѣлбочинѣ, то дава срѣщать чисто-то злато. Додѣ глѣдамы ный изотгоръ иѣща-та, не намѣрвамы друго освѣнъ вещество на гордость и на надигавіе, а когато туримъ умъ-тѣ си въ дѣлбочинѣ-тѣ на тѣхни-тѣ направѣ, тогазъ изваждамы съкровище-то на смиреніе-то, тогазъ улавлямы добродѣтель-тѣ на смиреномудріе-то, како плаватели-тѣ дѣто слизатъ въ морскѣ-тѣ дѣлбина да ловятъ бисеръ-тѣ. Человѣче, що ти надува та ся надигавъ? остроуміе-то на умъ-тѣ ти ли? Хубостъ-то на лице-то ти ли? Мажес-во-то на тѣло-то ти ли? Не гладай само изотгорно-то, не гладай само повърхность-тѣ имъ. Ако гладашь само тѣхъ, гордишь ся; гладай вѣтрено-то, прилѣпи умъ тѣ си въ дѣлбина-тѣ, и въ вѣтрено-то тѣхно състояніе, и тогаъ ще видишъ че тѣ съ естествено промѣняватъ изъ часъ въ часъ. Тогазъ гладашь че утрѣ гы погубва съмртъ-та, и гы обраща въ зловоніе и въ хранѣ на червіе-тѣ; и тогазъ като познавашъ що си, и гладашь пищожностъ тѣ си; пагискашь надуванія-та си за добро-то на естество-то, и смирявашъ сърдце-то си.

Що ти надува? мудростъ-тѣ и знаніе-то ли? Не гладай вѣшино-то, ино смысли вѣтрено-то; не повърхность-тѣ, по дѣлбочинѣ-тѣ, ще видишъ неученіе, а не мудростъ; тѣмнинѣ, а не наукѣ; ще видишъ че и сами-тѣ иници мудри каквото знаїтъ, спорѣдъ онова що не знаїтъ, равно е, ако сравнишъ безчетни тысячи съ едно, или сичко-то море, съ единъ капкѣ водѣ. Видишъ че не можъ да разумѣешъ ито на единъ мравкѣ естество-то и свойства-та; за туй смирявашъ надигавіе-то си за благости-тѣ що си придобилъ, и съ крушавашъ гордость-тѣ на умъ-тѣ си.

Человѣче, защо надигашъ вѣжды, и хвалишъ ся че надминувашъ други-тѣ?

За случайни-тѣ благости ли? За багатство-то си ли? За достоинства-та си ли? За покровителство-то на начиници-тѣ ли? Гладай по дѣлбоко: утрѣ ся обраща колел-то на свѣтъ-тѣ, и бѣдствія-та распилѣвать имоѣ тѣ ти, унищожава властелинъ-тѣ достоинства-та ти, а твоите покровители промѣняватъ мысль и случай. Най сетиѣ дохожда съмртъ-та като утрѣ, и тогазъ други прибиратъ имоѣ-тѣ ти, и може бы онѣзи, които ты мразиши и бѣгашъ отъ тѣхъ: като дымъ изчезнуватъ достоинства-та ти, безძѣни оставатъ не само покровители-тѣ, и прѣтели-тѣ ти, но и самы-тѣ ти родчими. Дохожда съмртъ-та, и тогазъ, ако щешь има имоѣ-тѣ на Криса, ако щешь има и царски достоинства, ако щешь има и сичко-тѣ славѣ на той свѣтъ, остава ти само единъ саванъ, и три лакти земя за гробъ-тѣ ти; "защото сяка пльть като грѣва, и сяка человѣческа слава като цвѣтъ-тѣ отъ трѣвѣ; като изсъхне трѣва-та и цвѣтъ-тѣ ѝ ся изгубва." Ако мыслишъ това, свалишъ очи-тѣ си долу на земѣ-тѣ, и испълишъ умъ-тѣ си съ смиреномыслie.

Человѣче, защо ся гордишь и одумавашъ други-тѣ като грѣши и окаяни? Защото отбѣгвашъ отъ скотски-тѣ и пѣтски-тѣ грѣхове ли? Защото постишь, и ся молишь, и давашъ милостынѣ на сиромаси-тѣ ли? Но обрѣни очи-тѣ си уважѣшній-тѣ человѣкъ, дѣто ся основува добродѣтель-та. Ако испытанъ дѣлбини-тѣ на съвѣтъ-тѣ си, ще видишъ нечистоты-тѣ на умъ-тѣ си, сърдечнѣ-тѣ си тинѣ, и душевнѣ-тѣ си заразъ; тогазъ ще видишъ колко ти липсуватъ за да испълишъ христіанскѣ-тѣ си дѣлжностъ; тогазъ ще видишъ че съмртъ-та, всякой часъ и всяка минута възлиза прѣзъ прозорцы-тѣ ти, то есть прѣзъ чувства-та ти, въ душѣ-тѣ ти. Ако издиришъ добре пападанія-та на грѣхъ-тѣ, борбы-тѣ, съизволенія-та въ беззаконіе, и печисты-тѣ си сърдечни желанія, тогазъ ще видишъ себе си потънишъ въ множество-то на беззаконія-та си. За това, вмѣсто да велерѣчишъ, гакто фарисеи-тѣ, удрѣ грѣды-тѣ си както Мътаръ-тѣ, и съ съ смиреномыслie и покаяніе выкажи "Боже, милостивъ бѫди менъ грѣшно-му!"

Ѳеотокий.

ВЪПРОСИ

СТЬ

СВ. ПИСАНИЕ ВРЪХЪ ПЯНСТВО-ТО.

1) Що казува пророкъ-тъ за онѣзи които пийкатъ рано и късно?

“Горко на онѣзи които ставатъ зарань ти чатъ слѣдъ сикеръ, които слѣдуватъ до вечеръ, додѣ ги распали вино-то! Иса. 5 ; 11.

2) Що казува за онѣзи които пийкатъ много?

“Горко на ония които сѫ мощни за да пийкатъ вино, и крѣпки за да смисатъ сикеръ.” Иса. 5 ; 22.

3) Що ся казува за пияници-тъ Е-фремовы?

“Горко на гордѣливый-тъ вѣнецъ на Е-фремовы-тъ пияници, на които славна-та красота е цвѣтъ който повѣхнува: които на връхъ тъ на тлѣсти-тъ долове ся обладаватъ отъ вино.”! Иса. 28 ; 1.

4) Що ся заповѣда на Евреи-тъ за упорити и піяни дѣца?

“И да рекатъ на старѣшины-тъ на градъ-тъ му: Тоя нашъ синъ е упоритъ и непокорливъ: не слуша гласть-тъ ни: лакомъ е и пияница: и всички-тъ человѣци на градъ-тъ му да го убийкатъ съ камене и да отмахнешъ зло-то отъ срѣдѣ-тъ си: и всички Израилъ да чуе и да ся уплаши.” Втор. 21 ; 20, 21.

5) Що каза Аман майка-та Самуилова?

“Нито вино, нито сикеръ съмъ пила, но излѣхъ душа-тъ си предъ Господа.” 1 Цар. 1 ; 15.

6) Быва ли да пожелаемъ упивателни питїя?

“Не гледай вино-то чеся червенѣ, че дѣва шаръ-тъ си въ чаша-тъ, че слази ¹ Нагоугодно. Въ свѣршъкъ-тъ си хапе како змія, и ужили като василискъ.” Прит. ст3 ; 32.

7) Какво влияніе имаше въздържаніе-то въ тъ вино на Даниила и на другари-тъ му?

Даниилъ тури въ сърдце-то си да ся не красверни отъ изрядни-тъ ястія на царь-тъ, и и то отъ вино-то което той піаше; зато ¹ ясли началникъ-тъ на скопцы-тъ да ся то е оскверни. Оптиай молїк рабы-тъ си да сеятъ дни; и да ни ся дадатъ сочива да ¹ демъ, и водж да піемъ. И подиръ свѣршъкъ-тъ на десетъ дни, видѣ-тъ имъ сѧ ¹ по красенъ, и по тлѣсти бѣхъ въ тъ-тъ, нежели всички-тъ юноши, които

ядяхъ изрядни-тъ ястія на царь-тъ.” Дан. 1 ; 8—15.

8) Какво слѣдствіе възима пируваніе то на Вавилонскій царь?

“Царь Валтасаръ направи голѣмо пируваніе на тысячи отъ голѣмци-тъ си, и піаше вино. Піахъ вино, и хвалихъ богове-тъ златни и сребърни, иѣдни и жељзни, дръвени и каменни.

“И той часъ излѣзохъ прости на человѣчески рѣкъ, и писахъ срѣщъ свѣтилини-тъ върхъ мазаше-то на стѣна-тъ на царска-тъ палатъ, и царь-тъ гледаше длань-тъ на рѣкѣ-тъ, която писа Тогава взорътъ на царь-тъ ся измѣни, и размышленіята иму го смѣщавахъ, щото срѣзки-тъ на чѣсто-то му ся разврѣзувахъ, и колѣната му ся тълчехъ.

“Истѣ-тъ иощь бы убиецъ Валтасаръ царь-тъ на Халден-тъ.” Дан. 5 ; 1-30

ИСПЛАЩАНІЕ-ТО НА ДѢЛГЪ-ТЪ.

Колко е благодарително да плаща иѣкой дѣлгове-тъ си! И това проплѣза отъ разъзы обстоятелства, все пріятни. Първо, омахва беспокойство-то което става всяко отъ зависимост-тъ и задълженіе-то, и най вече на тѣзи които иматъ иѣкои грыжъ за това. Благодари заемодавецъ-тъ, и по слѣдствіе весели общество-вени-тъ наша щедростъ. Докарва довѣріе за въ будуще, което е толковъ желателно иѣщо за всякой честенъ умъ. Улеснява допълненіе-то на длѣжности-тъ ни въ идущи обстоятелства. Оставя съчуви-свѣе на собственикъ-тъ ни добродѣтель; и то е едно дѣло за което знаемъ че е право, и отъ къмъ правдинъ тѣ и отъ къмъ здравѣ-тъ економія. Най посль, то е главна-та подпорка на чисто-то почитаніе.

Прѣди да слѣзешъ въ гробъ-тъ, никога да не чакашъ похвалъ безъ завистъ. Почести-тъ които ся отдаватъ на прѣславни умрѣлъ, не сѫ смѣсены съсъ завистъ; защото живи-тъ милуватъ умрѣлъ-тъ; а милость и завистъ, както елей и ѡсетъ, никога не ся смѣсватъ.

—о—

Малко да ся увѣрявашъ на оногози който хвали сички-тъ, помалко на оногози които укорява сички-тъ, и най малко на оногози които не ще да знае за никого.

ПИСМА ЗА МАЙКЫ.

ПИСМО 19.

Богатство — Гордость — Простота.

Възлюбленная ми сестро!

Дѣца-та усвояваатъ идеи-тѣ на тѣзи съ които ся обхождаатъ, много по напрѣдъ отъ колкото пъти прѣполагамы. И това забѣлѣжваніе не ся уприличава въ друго толкозъ колкото въ идеи-тѣ и чувства-та на човѣцъ-тѣ въ отношеніе на богатство-то. Любовь-та къмъ сребро-то е зло прѣсните по всички-тѣ страни; и не само що изобщо занимава спошениета на всички, но обраща и умъ-тѣ отъ по благородни-тѣ му прѣметы, и докарва му нѣчакъ неисцѣлил болест, разразна славоловий-тѣ на завист достойнѣ за омразъ, лѣнивий-тѣ на коварство, и непокорливий-тѣ да прави грѣхъ. Когато дѣца-та ни испрѣстно чуватъ въ разговори-тѣ това само, "Кое е скъпо и кое евгино," или колко масторески сѫ ся спазарили съ търговецъ-тѣ, и др. идеи-тѣ които съзвезматъ тоаъ за разны работи не гледатъ на това да ли сѫ тѣ потрѣбни, но на това, колко струватъ. И не само за нѣкои работи, но още и за човѣцъ-тѣ съзвезматъ искаж-тѣ идеи. Когато па пр. ся памѣрватъ въ пѣкое събрание, и чуватъ че ся укорявѣ нѣкой или като тѣщ-славенъ, или неучень, или злонравенъ, и послѣ пригледватъ че всичко това ся покрыва отъ обыкновено-то, "по е богатъ," естествено заключаватъ и казуватъ въ себе сп. Нека да не знамъ нищо и да не съмъ добродѣтеленъ, това не врѣди, стига само да могъ да спечали богатство. Същото ся случава и когато чуватъ че жестокость-та, невѣздържаніе-то или нечестие-то на нѣкого ся спрѣдава пѣкакъ съ фразъ-тѣ, "Има единъ или два милиона." Или какво впечатлѣніе мыслишъ не причинява въ умъ-тѣ на дѣте-то когато често слуша отъ усѧ-та на родители-тѣ си, че, "Не врѣди ако дѣца-та ми не бѫдатъ много учени, азъ спечелихъ толкозъ безъ да съмъ ученъ."

Не, не! възлюбленна ми сестро, нека не направимы пъти чада-та си да вѣруватъ че богатство-то е като прикрывка на нѣщество-то и на лошавинъ-тѣ, ини че е достойно да ся сравни съ ду-

шевни-тѣ прѣимущества, сирѣчъ, добродѣтель-тѣ и благочестіе-то, ини че е праведно да желайтъ смърть-тѣ на родини-тѣ си за да имъ мине на рѣка-тѣ, или да угнѣтиваатъ спромаха за да не останатъ лишены отъ богатство. Но нека ги учимъ по добрѣ и съ думы и съ при-мѣръ, че богатство-то е потрѣбно само да ни помага да правимъ добро, да промислями нуждно-то за домородство-то ни, да помагамы на тѣзи които имать нуждѣ, и да спомагамы на общественны-тѣ добрины. Трѣбва даже да ги побуждавамы да бѫдатъ щедри, и да имъ покажемъ колко наслажденіе могатъ да причинятъ, ако расподѣлятъ малки пѣкопиѣща съ пріатели-тѣ си. И доволно обученіе на умъ-тѣ и на великолушіе-то имъ е да прѣдготвятъ още малки нѣкои дарове, които да употребяватъ за тази цѣль. Колко е жалостно напастнѣ, драга моя, да гледамы че въобще богатство-то ся прѣпочита и отъ обработваніе-то на умъ-тѣ! Колко момичета на възрастъ дванадесетъ или четирицадесетъ години, когато можахѫ и трѣбаше да ходятъ на училище-то или инакъ да обработватъ умъ-тѣ си, съ всѣмъ прѣзиратъ ученіе-то, и прѣдаватъ ся повече въ работи, непотрѣбни ни за тѣхъ ни за други-тѣ.

Жалостно-то ни състояніе докарало е много пижелателини нѣща, а най вече въ женский полъ. Въспитаніе-то на момичетата повечето до прѣди мало бѣше съвсѣмъ прѣнебрѣжено, и кратко-то врѣме на младостъ-тѣ ся изчуряваше въничожни и недостойни занятія. На много момы нищо друго не сѫ ся старали да впечататъ въ умъ-тѣ имъ, освѣнъ само идеи-тѣ че по главна-та работа на живога имъ е да ся оженятъ, безъ да имъ покажатъ подъ какъ отвѣтственность подпадатъ тѣ отъ това, тли колко и каквѣ длѣжностъ имать да обзуватъ правы-тѣ си, за да испълнява брѣ длѣжности-тѣ си и като съпруго като майки. Това и направи момиче да ищатъ само да сѫ лѣскавы и да като главни работѣ да бѫдатъ у безъ да ся стараїтъ да ставатъ дост Родители-тѣ слѣпо давахѫ вмѣши-на това обыкновеніе, и ако да ся и да го прѣобразятъ, нуждно е было да я противятъ на наводненіе-то на модж-и на общо-то миѳиє. Но най послѣ и кои родители познахѫ вече че трѣбва

серіозно да гледатъ върху тия длъжности, и да начепятъ най напрѣдъ да учатъ дъщери-тѣ си да ся ке съобразяватъ съ примѣръ-тъ на тѣзи съ които ся събиратъ, когато е само по себе си безумно и неприлично за тѣхъ. Простота-та и въ языъ-тъ и въ дрехы-тѣ, и въ нравы-тѣ е естествено-то украсеніе на младостъ-та. Наклонность-та за да ся показватъ на други-тѣ и гордость-та съ гъбелни примки въ сладкий-тъ този периодъ на живота, и увѣрявамъ тя, Еленко моя, че не мисля ревне онова младо сърдце, кое то ся е павъкъло да обича по-сочливи-тѣ посещенія, свѣтлы-тѣ дрехи и множество-то на събрания-та, нито онажи майкъ която като малага малка-та си дъщерікъ на тѣхъ, падне ся още да ѹ види чистъ отъ ревнѣтъ на други-тѣ, и точакъ на длъжности-тѣ въ домашниятъ животъ. Обичай-тъ, който съществува днесъ въ голѣмы-тѣ градове, да водятъ малките момы по разны събрания, докарва на истинъ голѣмъ поврѣдъ. Лица-та имъ на-выкуватъ да ся излагатъ прѣдъ очи-тѣ на свѣтъ-тѣ, срамежливосъ-та на младостъ-та бѣга, тѣ хващатъ да ся считатъ като голѣми прѣди да ся стигнатъ на зрѣлъ възрастъ, и напразно очаквамъ отъ тѣхъ прѣимущество-то които пѣмагъ, тѣй що, ако ся непокажатъ по горни отъ възрастъ-ти си, разумѣва ся, подпѣдатъ подъ строго о-сѫденіе. Колко подобрѣ испѣнява длъжностъ-та си опая майка, която приноси на общество-то, не повърхното явленіе на прѣимущество, но зрѣлъ плодъ на при-лѣжно и дѣятелно обработваніе. Дѣщера ѹ, като ѹ придрожава въ домашни-тѣ работи, споредъ колкото събира богатство отъ знанія, рѣководи съѣзъ сѫщо-то врѣме и въ това дѣто да земе дѣйствующа часть въ кругъ-тѣ който украсява. Украсена съ простотѣ, която привлича сърца-та на всички, когато е придружена съ добро въспиганіе и съ благонравие, зема по добро всеоружие отъ Семирамидино-то, и крѣпостъ по силѣ отъ шеговитостъ-та и хубостъ-та Клеопатрина. — Надѣжъ ся, любезна моя, че е дошелъ денъ-тъ въ който майкы-тѣ и дъщери-тѣ нище да съдятъ както най горенъ степень на благо-чолучие духовно-то обработваніе пежели шотъ-тъ и салтанатъ-тъ, и че сега вече яви имѣтъ честолюбие да търсятъ друго добры занятия а не да проминуватъ

врѣме-то си по вратя-та и по прозор-ци-тѣ.
Бѣди ми здрава.

ПРѢМЪЖДИЕ ВЪРХЪ ЕДНО ОТРОЧЕ.

Единъ селянинъ, съесь сѫпругъ-тѣ и три-тѣ си дѣца, отиде единъжъ да прѣмине лѣто-то на единъ отъ Алпийски-тѣ рѣтове, дѣто имаше изобилие трѣва за стада-та му. По голѣмо-то му лажко дѣте, осъмгодишно на възрастъ бѣше новрѣдено въ умъ-тѣ още отъ рожденіе-то си: второто, петь години на възрастъ, бѣше пѣмо: а по младо-то, бѣше още малко отроче. Единъ денъ рано, случило ся да оставятъ малко-то дѣте да го бавятъ братя-та му, които ся заскыгали и отдалеч ли доволно отъ колибъ-тѣ. Когато излѣзла майка имъ да ги трѣси, намѣрила двѣ-тѣ по голѣмы, но на малко-то не могла да памѣри никакъ ни дирѣкъ-тѣ. Тя видѣла умоповрѣдено-то дѣте че было въехъщено отъ радостъ, а пѣмо-то тренеряло отъ страхъ. Напразно искала горка-та майка да ся научи отъ тѣхъ що ставж съ чело-то ѹ. Нищо отъ прѣвъсходни-тѣ радостъ на лудо-то, нито отъ голѣмый-тѣ страхъ на пѣмо-то могла да разумѣе пѣщо. Пѣмо-то било май нечувствително отъ страхъ, когато глупаво-то било вънъ отъ обыкновенно-то весело и радостно. Безумно-то играяло на хоро, смяяло ся и маxало съ рагъ, като че подражавало движенія на человѣкъ, който е грабналъ любезно пѣщо и чвѣрсто го пригръжалъ. Но това било малко утѣщеніе за бѣдникъ-тѣ женѣ, попеже знаела че никакъ познаникъ не е срѣщналъ дѣца-та ѹ да земе отроче-то. Така мрѣкъло ся и съвѣжло безъ да ся яви пѣщо за изгубено-то дѣте. На утрѣнь-тѣ, като слѣдовали родители-тѣ още да търсятъ, хвѣркъло надъ тѣхъ единъ орелъ: него като видѣло безумно-то подновило позарицъ-тѣ си игри, а пѣмо-то ся хванжало за бащъ си уплашено и выкало силно. Познали тогазъ ужаснѣкъ-тѣ истинъ, че пѣкоя дива птица бѣ грабнила въ нокти-тѣ си горко-то отроче, и че лудо-то ся радвало защото ся маxикъло отъ срѣдъ имъ опуй на което то завиждало.

Онжъ сутринъ когато ся случило това пѣщо, сѣдѣлъ единъ юнакъ ловецъ близо при гнѣздо-то на орелъ-тѣ когото чакалъ да убие когато ся върпе въ гнѣздо-то си. Каго чакалъ доволно врѣме, видѣлъ чудо-

вишни-тѣ птицѣ че раздира въздухъ-тѣ забавио, и наближава къмъ канаркъ-тѣ дѣто была направила гнѣздо-то си. Но смыслъ-те смаиваніе-то му кога чулъ плачъ-ть, и забѣлжилъ образъ на дѣте въ ужасны-тѣ ногти на орела който ся приближалъ. Тутакен ся приготвилъ да хвирли върхъ орелъ-тѣ щомъ стажи на гнѣздо-то, и рѣшилъ подобрѣ да убие дѣте-то неже да го остави да бѫде раскъженіо и раздрѣбено отъ ужасный-тѣ грабитель. Съ тайнѣ молитвамъ и съ постоянно изглежданіе запѣнѣлъ пушка-тѣ си ловецъ-тѣ Корнумъ-тѣ пронизалъ направо сърдце-то и главж-тѣ на орелъ-тѣ, и слѣдъ единѣ минутѣ сполучилъ съ неизреченѣ радость безстрахливый-тѣ ловецъ да грабие побѣдоносно дѣте-то изъ гнѣздо-то, което было наранено отъ ногти-тѣ на орелъ-тѣ въ едно-то рамо и въ ребра-та, но не смирило-сно; и слѣдъ двадесетъ и четыри часа като ся загубило дѣте-то, вѣрилъ го ловецъ-тѣ въ нѣжны-тѣ обятія на майка му.

БОЙНО ПОЛЕ.

Посѣтихъ това мѣсто, и могъ да вижда че не може си въобрази чѣкой зре-лище по отвратително и по болѣзнико. Бѣше четиридесетъ дѣнь слѣдъ бой тѣ, и много още оклосани и загнили мрѣтви тѣла лежахъ не погребени, когато орлы, усорлицы и гарваны лѣтѣхъ съ хъяды тамъ наоколо, и псета, които бѣхъ яли отъ тѣхъ до прѣсыщеніе, едавамъ помърдвахъ подъ крака-та на ко-нѣ-тѣ ни. И пакъ нѣколко стотини бѣхъ погребли на едно мѣсто, дѣто бѣхъ раз-мѣсени тѣла-та на пріатели и непріатели. Миозина бѣхъ изгорѣли на бойно-то поле като ся подпалили дрехы-тѣ имъ отъ пу-шки-тѣ имъ; коне и камили правяха още по ужасна сцѣнѣ-тѣ на кръвь-тѣ и на кланіе-то. Мѣсто-то на около въ доволно растояніе, бѣше наслано съ мрѣтви тѣла.

На 1837 имаше въ Паризъ едно джодже, което ся выкаше Матея Трулія. Имаше ростъ (бой) едва единадесетъ осмины отъ лакетъ-тѣ, или високо единъ лакетъ и до три рупа; ако и да бѣше на възрастъ двадесетъ и две години. Говорѣше петь языка, свирѣше съ цигулкѣ много хубаво, и яздѣше съ изрядно искусство.

—о—

СТИХОТВОРЕНІЕ.

ПСАЛОМЪ 100.

1

Състъ страхъ прѣдъ Божій-тѣ прѣстоль
Народи, съберѣте ся;
Нека плачевна-та юдолъ
Въздава съ гласъ хваленія.

2

Богъ нашъ единъ е Іеовѣ,
Който отъ пърстъ е нась създадъ;
Животъ и всичко, всякога,
Съ бескрайна милостъ намъ е даль.

3

Ный пегови смы людіе,
Овцѣ на паствж-тѣ му смы;
Въ кошарж-тѣ ны той пріе,
Когато ный ся скытахмы.

4

При двери-тѣ на твой-тѣ храмъ
Ный съ радость ще ся съберемъ,
И съ непрѣстанни пѣсни тамъ
Хваленія ще принесемъ.

5

Бескрайна като вѣчность-та,
Бескрайна е твоя-та власть;
Твоя-та славна истини
И любовь-та твоя къмъ нась.

Истина-та, колкото повече ся издирва,
только по чисто свѣти; по лъжа-та крѣ
главж-тѣ си и става невидима, бѣга както
нощь-та отъ изгрѣваніе-то на слѣпце-то.

—о—

ПЫТАНИЯ ОТЪ СВ. ПИСАНИЕ.

- 36 Проповѣдуваше ли Іисусъ Христосъ на язычици-тѣ?
- 37 Когато отъ начало прати ученици-тѣ си да проповѣдуватъ евангеліе-то, проводи ли ги и до язычици-тѣ?
- 38 Въ първы-тѣ си пѣтуванія Апостоли-тѣ проповѣдувахъ ли на язычици-тѣ?
- 39 Кога за първъ пътъ проповѣдахъ на язычици-тѣ?

ОТГОВОРИ НА ПЫТАНИЯ-ТА ВЪ 6-И БРОЙ

- 32 Лук. 3 ; 23.
- 33 Лук. 3 ; 21.
- 34 *Помазаникъ.* Сѫщо-то значи и Е-врѣйско-то име *Мессія*.
- 35 Богъ съсъ насъ. Мат. 1 ; 23.